

Consumentenprijsindex

In de [persmededeling van 5 augustus 2003](#) heeft het CBS gemeld dat de uitkomsten over de periode juni 2002 tot en met juni 2003 niet correct zijn. Dientengevolge zijn de CPI-cijfers in deze publicatie niet correct.

Het [persbericht van 9 september 2003](#) bevat de gecorrigeerde cijfers voor de reeks voor alle huishoudens en voor de geharmoniseerde consumentenprijsindex.

Conjunctuurbericht

Centraal Bureau voor de Statistiek

juni 2003

- **Algemeen: Nederlandse economie scoort slechter**
- **Investeringsverwachting: voor dit jaar gematigd positief**
- **Producentenvertrouwen industrie: neemt in juni sterk af**

Algemeen

In vergelijking met de Verenigde Staten en de landen van de Eurozone scoort de Nederlandse economie slechter. Van de landen waarvan de cijfers van het eerste kwartaal beschikbaar zijn, is de economische groei alleen in ons land negatief. Opmerkelijk is het verschil met landen als België en Denemarken, waar de groei van de economie ruim boven de één procent uitkomt. De gevolgen van de economische stagnatie vanaf begin 2002 worden op de Nederlandse arbeidsmarkt inmiddels pijnlijk zichtbaar (zie Focus). In het eerste kwartaal is de banengroei bijna helemaal stilgevallen en zijn er in het bedrijfsleven zelfs één procent minder banen dan een jaar eerder. Ook het aantal vacatures neemt verder af. In een jaar tijd is het aantal vacatures met ongeveer 50 duizend gedaald. De werkloosheid loopt steeds sneller op en het aantal werklozen ligt nu in de buurt van de 400 duizend. Het producentenvertrouwen is in juni naar een historisch dieptepunt gezakt en ook het consumentenvertrouwen blijft in juni laag. De consumptie kent in het eerste kwartaal nog een gematigde groei. Er zijn ook enige positieve signalen. Zo trekt de productie in de industrie in de eerste maanden van 2003 voorzichtig aan en verwachten de ondernemers in deze bedrijfstak dit jaar meer te gaan investeren dan in 2002. Daarnaast hebben op wat langere termijn de dalende tendensen van de inflatie en van de rente op zich een positief effect op de economie.

Investeringsverwachting

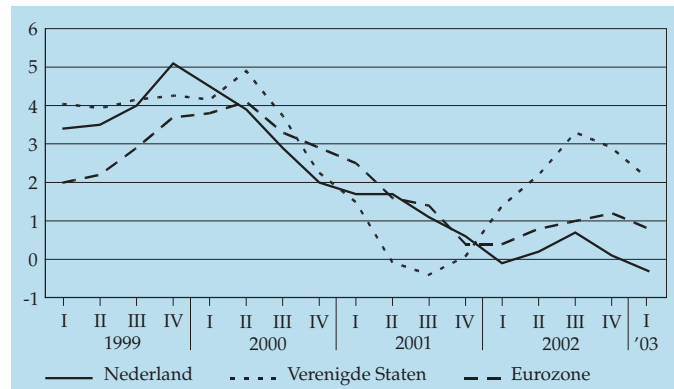
Dit voorjaar verwachten de industriële ondernemers in 2003 voor een bedrag van 8,3 miljard euro aan investeringen in gebruik te nemen. De groei (8%) is iets hoger dan in 2002 toen de toename van de investeringen op 5% uitkwam. Ondernemers in de voeding- en genotmiddelenindustrie en in de metaal- en elektrotechnische industrie verwachten in 2003 met respectievelijk 22% en 24% flink meer te investeren. In de metaal volgt de verwachte groei op een jaar waarin 17% minder is geïnvesteerd. Vooral in deze bedrijfstak zijn de investeringen al een aantal jaren uitgesteld, zodat het niet is uitgesloten dat de investeringen die in 2003 zijn voorzien, pas later in gebruik zullen worden genomen. Voor 2004 tonen vrijwel alle ondernemers in de industrie zich terughoudend. Het investeringsbedrag zal naar hun verwachting volgend jaar 19% lager uitvallen dan dit jaar. Deze terughoudendheid is overigens typerend voor de voorjaarsmeting over een komend jaar. In het voorjaar schatten ondernemers hun investeringen voor het volgende jaar doorgaans laag in. Zo verwachtten de ondernemers in het voorjaar van 2002 nog dat de investeringen in 2003 met 17% zouden dalen.

Producentenvertrouwen

Het producentenvertrouwen, de stemmingsindicator van de ondernemers in de industrie, is in juni gedaald naar -10,1. Dat is 2,9 punt lager dan een maand eerder. Sinds de start van dit onderzoek in 1985 heeft het CBS geen lagere waarde van het producentenvertrouwen waargenomen. De tot nu toe laagste stand van het producentenvertrouwen (-9,2) is tijdens de laatste periode van economische teruggang gemeten (april 1993). In juni draagt vooral het negatievere oordeel van de ondernemers over hun orderpositie bij aan de verslechtering van het vertrouwen. Maar ook de verwachtingen van de ondernemers ten aanzien van de bedrijvigheid in de periode juni-augustus 2003 en het oordeel over de voorraden zijn somberder.

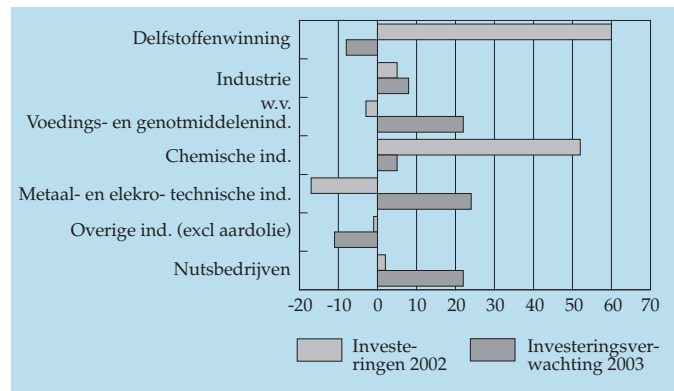
Bruto binnenlands product (volume)

Procentuele mutaties t.o.v. het voorgaande jaar

Investeringen 2002 en investeringsverwachting 2003

Procentuele waardemutatie t.o.v. het voorgaande jaar

Producentenvertrouwen, seizoengecorrigeerd

Saldo percentage positieve en negatieve antwoorden

Kerngegevens recente ontwikkelingen

Procentuele mutaties t.o.v. dezelfde periode het jaar daarvoor, tenzij anders aangegeven

	1996/00 gemidd.	2001	2002	2002			2003		2003		
				2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	febr.	maart	april	mei
Economische kernvariabelen (volume)											
Bruto binnenlands product	3,7	1,3	0,2	0,2	0,7	0,1	-0,3	-	-	-	-
Invoer goederen en diensten	7,7	1,9	-2,1	-2,4	-1,6	0,9	3,5	-	-	-	-
Consumptie	3,4	1,8	1,8	1,9	1,9	1,8	1,0	-	-	-	-
Overheid	2,1	3,1	3,7	4,5	3,9	3,8	2,4	-	-	-	-
Huishoudens nationaal	4,0	1,2	0,9	0,6	0,9	0,8	0,5	1,1	-0,7	-	-
w.o. Huishoudens binnenland	4,1	1,0	1,0	0,7	0,9	1,0	0,7	1,3	-0,4	-	-
w.v. Voedings- en genotmiddelen	1,4	-0,1	0,8	1,0	2,1	-0,3	0,5	0,8	-3,5	-	-
Duurzame consumptiegoederen	6,5	-0,7	1,4	0,3	0,8	2,5	2,1	3,5	0,7	-	-
Overige goederen	2,8	1,8	1,1	2,1	0,9	0,3	1,8	4,6	-0,3	-	-
Diensten	4,2	2,0	0,8	0,5	0,6	0,9	-0,1	-0,3	-0,1	-	-
Bruto investeringen in vaste activa	5,7	-0,8	-3,7	-2,0	-3,7	-7,4	-6,2	-	-	-	-
Bedrijven	5,8	-2,5	-4,5	-2,5	-4,7	-8,0	-6,3	-	-	-	-
Overheid	5,0	9,3	0,9	0,8	1,2	-4,5	-5,5	-	-	-	-
Uitvoer goederen en diensten	7,3	1,7	-1,4	-1,8	0,0	0,7	1,3	-	-	-	-
Productie (volume)											
Delfstoffenwinning	-0,5	5,8	0,4	-2,7	6,8	4,1	-	27,9	-2,7	0,3	-
Industrie	2,7	0,2	-1,9	-2,1	-0,3	-2,3	-	-1,5	-3,3	-0,8	-
Energie- en waterleidingbedrijven	-0,5	6,0	-0,4	-0,9	0,3	1,6	-	5,9	-0,1	0,6	-
Bouwnijverheid	2,5	2,1	-1,8	-1,6	-0,2	-6,8	-6,6	-	-	-	-
Prijzen											
Consumentenprijsindex (CPI) 1)	2,2	4,5	3,5	3,5	3,4	3,3	2,7	2,7	2,7	2,5	2,3
Productenprijzen industrie afzet	2,7	1,3	-1,0	-3,5	0,2	3,3	6,0	7,1	5,0	1,7	-
Productenprijzen industrie verbruik	4,0	0,1	-1,9	-5,0	-0,9	4,3	8,2	9,9	5,0	0,2	-
Aardolie, North Sea Brent (in \$ per barrel)	19,92	24,97	25,06	25,45	26,61	26,56	30,92	32,38	29,88	25,60	25,90
Goud (in euro per 1 gram fijn)	9,31	9,91	10,75	11,08	10,47	10,56	10,77	10,94	10,36	9,93	10,07
Cao-lonen											
Particuliere bedrijven	2,7	4,7	3,6	3,5	3,5	3,3	3,3	3,3	3,1	3,1	3,0
Overheid	2,4	4,5	4,2	3,7	4,3	3,9	3,5	3,5	3,5	3,4	4,4
Gesubsidieerde sector	2,1	5,2	4,3	4,2	4,4	4,4	4,7	4,7	4,6	4,4	3,8
Stemming 2) (in %)											
Productenvertrouwen industrie	3,8	-1,1	-1,6	-1,6	-0,8	-2,1	-5,7	-6,8	-6,6	-5,3	-7,2
Consumentenvertrouwen	14,4	-0,9	-20,3	-17,3	-27,3	-31,8	-36,1	-36,5	-37,6	-38,1	-34,6
Economisch klimaat	12,3	-24,8	-39,2	-34,1	-48,0	-53,7	-62,0	-62,4	-64,8	-64,9	-56,0
Koopbereidheid	15,8	15,0	-7,7	-6,1	-13,5	-17,3	-18,8	-19,2	-19,5	-20,3	-20,3
Arbeidsmarkt											
Aantal banen van werknemers (x 1 000)	6 871	7 450	7 524	7 521	7 555	7 541	7 487	-	-	-	-
Arbeidsvolume werknemers	2,9	2,1	0,6	0,8	0,2	-0,1	-0,5	-	-	-	-
Aantal vacatures (x 1 000)	134	197	149	162	115	121	124	-	-	-	-
Werkloze beroepsbevolking 3)	368	251	302	287	322	318	377	377	392	395	-
Aantal uren uitzendkrachten	-	-3	-	-4	-	-	-	-	-	-	-
Uitgesproken faillissementen 4)	-1	27	23	18	25	22	20	34	19	74	-
Geld en krediet											
CBS-herbeleggingsindex 5)	26,0	-19,2	-32,8	-14,2	-31,0	7,9	-19,3	-8,6	-3,9	11,6	1,2
Spaartegoeden	5,3	10,8	10,7	10,4	10,6	10,0	10,6	10,8	11,1	11,4	-
Verstrekt consumptief krediet	10,7	-3,8	0,8	-0,1	2,4	9,2	1,8	0,3	2,6	-5,3	-
Rente (in %)											
Daggeldrente	3,2	4,4	3,3	3,3	3,3	3,2	2,8	2,8	2,8	2,6	2,6
Rendement op staatsobligaties	5,0	4,8	4,7	5,0	4,5	4,2	3,7	3,7	3,7	3,8	3,5
Hypotheekrente	5,7	5,9	5,3	5,5	5,4	5,0	4,7	4,7	4,5	4,5	-
Eurozone 6)											
Bruto binnenlands product	-	1,5	0,8	0,8	1,0	1,2	0,8	-	-	-	-
Geharmoniseerde consumentenprijsindex	-	2,3	2,2	2,0	2,1	2,3	2,3	2,4	2,4	2,1	1,9
Consumentenvertrouwen 2)	-	-5	-11	-9	-10	-14	-19	-19	-21	-19	-20
Productenvertrouwen industrie 2)	-	-8	-12	-10	-11	-10	-11	-11	-12	-12	-13
Euro (in US\$)	-	0,90	0,95	0,92	0,98	1,00	1,07	1,08	1,08	1,08	1,16
Europese liquiditeitsmassa (M3)	-	8,4	6,5	6,8	6,8	6,5	7,4	7,4	7,4	-	-
Depositorrente ECB (in %)	-	3,23	2,21	2,25	2,25	2,08	1,67	1,75	1,50	1,50	1,50

1) Vóór 2003 o.b.v. CPI-reeks 1995=100; vanaf januari 2003 o.b.v. CPI-reeks 2000=100.

2) Saldo van positieve en negatieve antwoorden in procenten van het totaal.

3) Driemaandsgemiddelden opgenomen onder de middelste maand.

4) Bedrijven en instellingen exclusief eenmanszaken.

5) Mutaties t.o.v. voorgaande periode.

6) Bron: Eurostat.

- = gegevens zijn (nog) niet beschikbaar.

Economische groei, banen, werkloosheid en vacatures (zie Focus)

Procentuele mutaties t.o.v. het voorgaand jaar, tenzij anders aangegeven

	2000				2001				2002				2003
	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.
Bruto binnenlands product (volume)	4,5	3,9	2,9	2,0	1,7	1,7	1,1	0,6	-0,1	0,2	0,7	0,1	-0,3
Banen van werknemers													
Totaal	2,4	2,4	2,4	2,4	2,6	2,3	2,2	2,0	1,5	1,1	0,8	0,6	0,1
Bedrijfsleven	2,7	2,7	2,7	2,4	2,4	1,8	1,6	1,2	0,5	-0,2	-0,7	-1,1	-1,2
Zorg en overheid	1,8	1,8	1,9	2,2	3,0	3,5	3,7	3,9	3,8	3,9	4,4	4,5	4,4
Arbeidsvolume werknemers	2,3	2,3	2,1	1,8	2,1	2,3	2,2	2,0	1,4	0,8	0,2	-0,1	-0,5
Werkloze beroepsbevolking 1)	259	277	269	272	267	239	248	250	271	295	315	328	367
Vacatures 1)	200	201	203	213	206	201	191	171	168	147	133	128	116

1) Aantal x 1 000, seizoengecorrigeerd.

Productie industrie: trekt voorzichtig aan

De productie van de Nederlandse industrie is in april 2003, na correctie voor seizoeninvloeden, met 0,8% gestegen ten opzichte van maart. De industriële productie trekt in de eerste maanden van 2003 voorzichtig aan. In april 2003 stijgt het driemaands voortschrijdend gemiddelde van de productie-index met 0,5% ten opzichte van maart.

Ondanks de stijgingen van begin 2003 ligt het productieniveau nog altijd onder dat van vorig jaar. De productie in april 2003 valt 0,8% lager uit dan in april 2002. Wel is de daling kleiner dan in het eerste drie maanden van dit jaar, toen 2,2% minder werd geproduceerd dan een jaar eerder.

Internationale handel: herstel zet niet door

Evenals in maart dit jaar is de waarde van de export van goederen in april 1% lager dan een jaar eerder. In januari en februari was de uitvoer van goederen nog 5% hoger. Dit verloop van de waarde van de uitvoer hangt deels samen met de ontwikkeling van de prijzen. Na lichte prijsstijgingen in het eerste kwartaal zijn de prijzen in april iets lager dan een jaar eerder. Ook het herstel van het uitvoervolume (+3%) in de eerste twee maanden van dit jaar heeft zich echter in maart en april niet voortgezet.

De waarde van de invoer van goederen is in april 4% lager dan in april 2002. De vier maanden hiervoor was er nog sprake van hogere invoerwaarden. Ook bij de invoer is er een omslag in de prijsontwikkeling. Na lichte prijsstijgingen in januari en februari zijn er in maart en april steeds grotere prijsdalingen. De volumegroei van de import vanaf december is eveneens tot stilstand gekomen.

Consumptie: gematigde groei

Het volume van de binnenlandse consumptie door huishoudens is in het eerste kwartaal van dit jaar 0,7% groter dan een jaar eerder. Binnen het eerste kwartaal zijn door verschillen in het koopdagpatroon de groei-cijfers in januari en februari gestimuleerd en in maart gedrukt. In januari en februari bedroeg de volumetoename 1,3%. In maart daarentegen is het volume van de binnenlandse consumptie kleiner dan een jaar eerder (-0,4%). De verschillen in de samenstelling van de koopdagen beïnvloeden vooral de maandcijfers van de consumptie van voeding- en genotmiddelen. Aan duurzame goederen werd in het eerste kwartaal, voor prijsverandering gecorrigeerd, 2,1% meer besteed. Opmerkelijk is de stagnatie van de consumptie van diensten. In het eerste kwartaal is de dienstenconsumptie vrijwel gelijk aan die van een jaar eerder (-0,1%).

Consumentenvertrouwen: blijft laag

Het consumentenvertrouwen ligt in juni ongeveer op hetzelfde niveau als in mei. De vertrouwensindex is, gecorrigeerd voor seizoeninvloeden, uitgekomen op -36. Het is de zesde maand op rij dat het consumentenvertrouwen zich op dit lage niveau bevindt. Ook de koopbereidheid is nauwelijks veranderd ten opzichte van mei en komt, gecorrigeerd voor seizoeninvloeden, uit op -23. Sinds 1985 was de koopbereidheid van de Nederlandse consument niet meer zo laag. Het oordeel over het economische klimaat komt in juni 1 punt hoger uit op -57. Dit is weliswaar de hoogste stand in 2003, maar de index ligt nog altijd ver onder het gemiddelde van -7 van de afgelopen tien jaar. De lichte stijging van het economische klimaat in juni is volledig te danken aan een afnemend pessimisme over de economische situatie in de komende twaalf maanden. In de afgelopen drie maanden is de economische verwachting voor de komende twaalf maanden met 14 punten gestegen tot -32. Het oordeel over de afgelopen twaalf maanden is tussen april en juni nauwelijks veranderd.

Consumentenprijzen: inflatie in mei gedaald

In mei van dit jaar is de inflatie in ons land uitgekomen op 2,3%. Dit is

een daling met 0,2%-punt vergeleken met april. Ook in april was de inflatie met 0,2%-punt afgenomen. Evenals in voorgaande maanden zijn in mei de prijsontwikkelingen van verse groenten en autobrandstoffen sterk bepalend voor de ontwikkeling van de inflatie. Doordat de prijzen voor autobrandstoffen in mei van dit jaar 3,2% lager liggen dan een jaar eerder, terwijl dat in april 1,7% was, wordt de inflatie in mei gedrukt. Voor verse groenten moest in april van dit jaar nog ruim 10% meer betaald worden dan in april 2002. In mei zijn verse groenten echter ruim 2% goedkoper dan in dezelfde maand van vorig jaar. Ook door deze ontwikkeling wordt de inflatie in mei iets gedrukt. Weliswaar liggen de gemiddelde prijzen van eieren in mei ruim 41% hoger dan een jaar eerder, maar door hun geringe gewicht in het totale consumptiepakket heeft deze prijsontwikkeling nauwelijks invloed op de inflatie. Ook aardappelen zijn weer wat duurder geworden.

Producentenprijzen: aardolie drukt afzetprijzen

In april zijn de afzetprijzen van Nederlandse industriële producten met 2,0% gedaald. De prijzen die afnemers in het buitenland in rekening worden gebracht zijn van maart op april gedaald met 3,1%. De binnenlandse afzetprijzen veranderden nauwelijks (-0,1%). Deze afzetprijzontwikkeling wordt voor een groot deel bepaald door de ontwikkelingen van de prijzen in de aardolie-industrie. Worden deze niet meegenomen dan reesteert een prijsstijging van de afzet met 0,2%. Ondanks de prijsdaling in april met 2,0% ligt het niveau van de afzetprijzen in die maand overigens nog gemiddeld ruim 1,5% hoger dan een jaar daarvoor. De verbruiksprijzen daarentegen liggen op vrijwel hetzelfde als in april 2002 (+0,2%). De fabrikanten van industriële producten hebben in april 3,6% minder betaald voor de verbruikte grondstoffen en halffabrikaten dan in maart van dit jaar.

Verbruiksgoederen afkomstig uit Nederland werden 0,9% goedkoper. Door de sterk dalende invoerprijzen van gas en aardolie daalden de geïmporteerde grondstoffen en halffabrikaten van maart op april fors in prijs, namelijk 5,8%.

Rente: in juni verder verlaagd

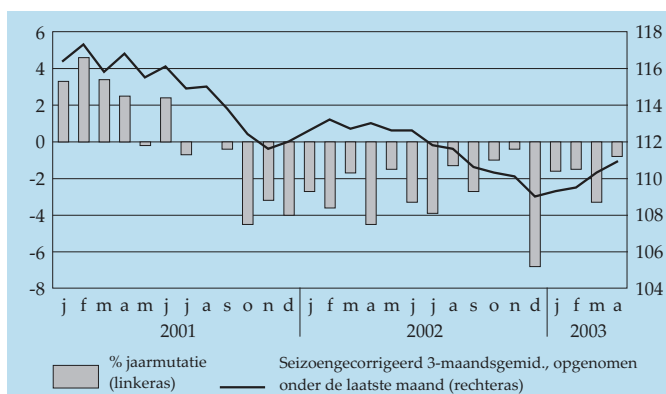
In juni heeft de Europese Centrale Bank (ECB) zijn rentetarieven met 0,5%-punt verlaagd. Als bodentarieven op de rentemarkt wordt meestal de depositorente van de ECB gezien. Deze ligt in juni dit jaar op 1%, tegen 2% een jaar eerder. Ook het rendement op staatsobligaties daalt. Deze indicator voor de rente op de langere termijn komt in juni uit op 3,3% (gemiddeld tot en met 20 juni). Een jaar eerder was dit nog 4,9%. Renteverlagingen hebben op zich een stimulerend effect op de economische groei. Studies van de ECB wijzen erop dat dit effect in de Eurozone na ongeveer één jaar het sterkst is.

Een belangrijk richtsnoer voor de ECB bij het bepalen van het rentepeil is de hoogte van de inflatie in het eurogebied. Na de top van 3,1% in mei 2001 schommelt de inflatie in de eurozone in de periode juni 2002-april 2003 tussen de twee en de twee en een half procent. In mei is de inflatie uitgekomen op 1,9%. De ECB verwacht dat ook in de rest van dit jaar de inflatie onder de twee procent zal blijven.

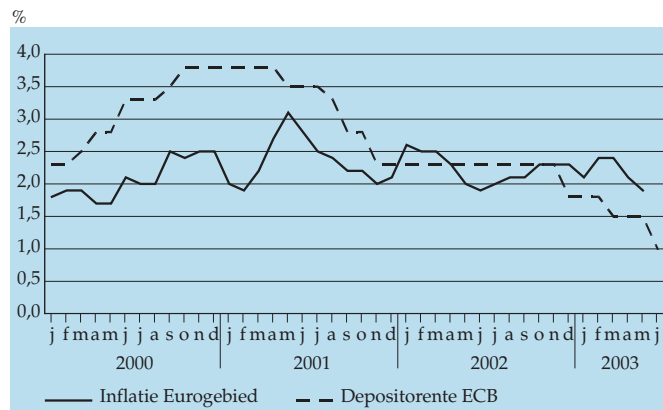
Faillissementen: gemiddeld 400 per maand

In april zijn er 491 faillissementen van bedrijven en instellingen (exclusief eenmanszaken) uitgesproken. Dat is 74% meer dan een jaar eerder. In de eerste vier maanden van 2003 is het aantal faillissementen met 32% gestegen, in een tempo van gemiddeld 400 per maand. Hiermee zet de stijging door die in 2000 begon. Ook in de jaren 1992 en 1993, de vorige periode van economische neergang, steeg het aantal faillissementen met percentages van tegen de dertig.

Productie-index industrie (1995=100)

Rente en inflatie in het Eurogebied

FOCUS:

● **De reactie van de arbeidsmarkt op de economische groei**

Het omslagpunt in de economische groei aan het begin van dit millennium werd pas veel later zichtbaar op de arbeidsmarkt. Het aantal vacatures verminderde 1 jaar later, een kwartaal daarna het aantal banen, weer een kwartaal daarna het arbeidsvolume en pas na 2 jaar ging de werkloosheid oplopen. In de periode begin 1992 tot en met het eerste kwartaal 1993, toen de economie eveneens een terugval kende, reageerde de arbeidsmarkt ongeveer een half jaar eerder: na drie kwartalen was er al sprake van een lagere banengroei. Dat de arbeidsmarkt nu met een grotere vertraging reageert is een gevolg van de banengroei bij zorg en overheid.

Economische groei

In het eerste kwartaal van 2000 groeide de Nederlandse economie met 4,5% ten opzichte van het eerste kwartaal van 1999. Bij deze wijze van vergelijken is dit het omslagpunt in de groei; voor het eerst was er sprake van een lagere groei ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder. In de daarop volgende kwartalen ging het jaar op jaar groeicijfer in een glijvlucht naar beneden: in het vierde kwartaal van 2001 was het volume van het bruto binnenlands product nog maar 0,6% hoger dan in hetzelfde kwartaal een jaar eerder. Vervolgens was er ruim een jaar nagenoeg geen groei meer.

Werkgelegenheid

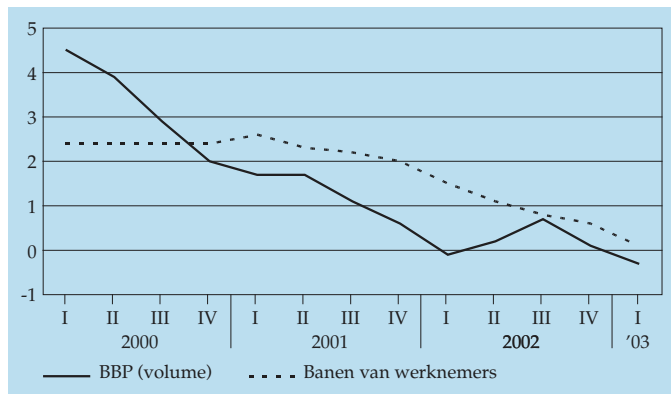
Over het algemeen reageert de arbeidsmarkt met enige vertraging op de economische ontwikkelingen. De afname in de loop van 2000 van de groei van het BBP van 4,5% in het eerste kwartaal naar 2,0% in het vierde kwartaal heeft in dat jaar geen enkel effect gehad op de werkgelegenheidsontwikkeling. Het aantal banen van werknemers bleef gedurende het hele jaar op hetzelfde niveau (2,4%) toenemen ten opzichte van 1999. Ook in 2001 is er nog geen sterke reactie te zien op de voortgaande daling van de economische groei. De groei van het aantal banen liep eerst nog op (+2,6%) en ging vervolgens iets afnemen, maar is in het vierde kwartaal altijd nog 2,0%. Pas in 2002, toen er geen sprake meer was van economische groei, ging het met de banengroei echt bergafwaarts. In het eerste kwartaal van 2003 is het einde van de werkgelegenheids-groei – een toename van nog maar 0,1% – in zicht. Onderliggend aan deze ‘overall’ ontwikkeling is er sprake van een spagaat tussen enerzijds een toenemende banengroei bij zorg en overheid en anderzijds een afnemende banengroei gevolgd door banenkrimp bij het bedrijfsleven. Beide sectoren realiseerden in het vierde kwartaal van 2000 een groei van 2,4%. Vervolgens liep de banengroei bij zorg en overheid met 2%-punten op tot 4,4% in het eerste kwartaal van 2003, in het bedrijfsleven was er in dezelfde periode aan afname met 3,6%-punten naar -1,2%. Als voor deeltijd wordt gecorrigeerd dan loopt de werkgelegenheids-groei uitgedrukt in arbeidsjaren (het arbeidsvolume) vanaf begin 2002 sneller terug dan de groei uitgedrukt in banen. Liep de banengroei terug van 2,0% naar 0,1% in het eerste kwartaal van dit jaar, het arbeidsvolume daalde vergeleken met dezelfde periode een jaar eerder van 2,0% naar -0,5%. Met name in het onderwijs en de gezondheidszorg wordt veel in deeltijd gewerkt.

Vacatures en werkloosheid

Gedurende 2000 was het aantal openstaande vacatures, gecorrigeerd voor seizoeninvloeden, stabiel op een niveau iets boven de 200 duizend. Vanaf het eerste kwartaal van 2001 nam het aantal vacatures gestaag af en is in het eerste kwartaal van 2003 bijna gehalveerd. Daarmee is ook de spanning op de arbeidsmarkt, afgemeten aan de vacaturegraad (het aantal vacatures per duizend banen), fors afgenomen. De werkloze beroepsbevolking, voor seizoeninvloeden gecorrigeerd, schommelde in het jaar 2000 en begin 2001 rond de 270 duizend personen. In de rest van 2001 lag het niveau zo’n 20 duizend personen lager. Vanaf het eerste kwartaal 2002 nam het aantal werklozen toe, steeds meer. Inmiddels is het stijgingstempo verdubbeld.

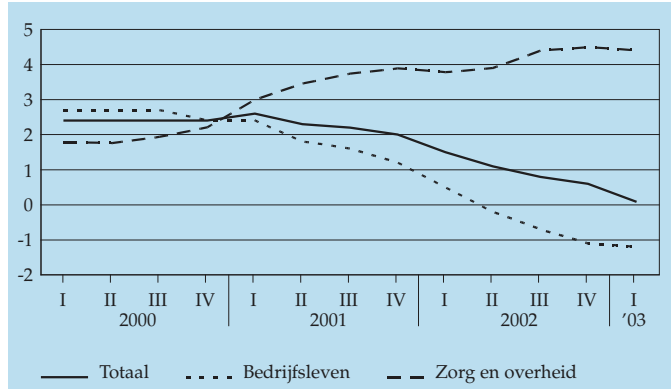
Economische groei en banen van werknemers

Procentuele mutaties t.o.v. een jaar eerder

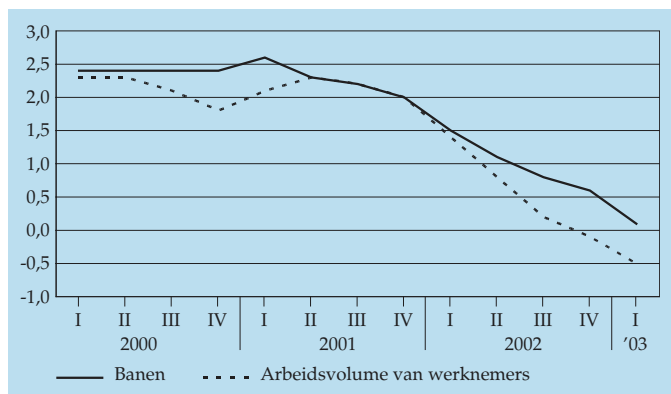
Banen van werknemers

Procentuele mutaties t.o.v. een jaar eerder

Banen en arbeidsvolume van werknemers

Procentuele mutaties t.o.v. een jaar eerder

Werkloze beroepsbevolking en vacatures, seizoen gecorrigeerd

x 1 000

